

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 10C/79/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6414207282
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Martin Štubniak
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2017:6414207282.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom samosudcom Mgr. Martinom Štubniakom v právnej veci žalobcu: K.. Y. L., W.. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. V. Č.. XXX, proti žalovanému: Y. L., W.. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. V. Č.. XXX, v konaní o zaplatenie 1.000,- Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 1.000,- Eur s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne z tejto sumy od 29.01.2015 do zaplatenia, a to v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.
- II. Vo zvyšku súd žalobu z a m i e t a.
- III. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 09.06.2014 žiadal žalobca uložiť žalovanému povinnosť zaplatiť sumu 1.000,- Eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 06.01.2012 do zaplatenia s odôvodnením, že dňa 06.01.2012 požičal žalovanému na základe ústnej dohody o pôžičke čiastku 1.000,- Eur za účelom vycestovania žalovaného do Nórska kvôli úradným povinnostiam a k vráteniu tejto sumy malo dôjsť po návrate žalovaného maximálne do jedného kalendárneho mesiaca. Predmetnú sumu žalovanému ihneď vyplatil v hotovosti, no túto mu žalovaný nevrátil ani po písomnej výzve.

2. Žalobca priložil k žalobe pokus o zmier datovaný dňom 01.11.2012, v ktorom vyzýval žalovaného k vráteniu čiastky 1.000,- Eur vyplatenej dňa 06.01.2012 splatnej dňa 06.02.2012 najneskôr do 30.11.2012. V liste tiež uviedol, že inak bude nútený vec riešiť v súdnom konaní.

3. Súd vo veci rozhodol platobným rozkazom, proti ktorému podal žalovaný včas odôvodnený odpor, čím podľa vtedy účinného ust. § 172 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku došlo k zrušeniu platobného rozkazu.

4. V odpore žalovaný namietal, že so žalobcom nikdy neuzatvoril ani ústnu ani žiadnu dohodu o pôžičke a žalobca mu nikdy nepožičal predmetnú sumu. Žiadal, aby súd na pojednávanie predvolal žalobcom bližšie neoznačených svedkov a bolo mu umožnené obhájiť si svoju pravdu a vyvrátiť tvrdenia žalobcu. Spochybňoval tiež to, že by ho žalobca písomne vyzýval na úhradu dlžnej sumy, pretože o tom žalobca nepredložil žiaden doklad. Pokiaľ tiež žalobca poukazoval na nahrávky ich rozhovorov, ktoré majú dokazovať poskytnutie pôžičky, tieto boli získané nezákonným spôsobom, pretože súhlas na ich vyhotovenie nikdy žalobcovi nedal. Žiadal preto žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

5. Žalobca vo vyjadrení k odporu žalovaného označil jeho tvrdenia za účelové, pretože svoje tvrdenia o poskytnutí pôžičky môže preukázať svedeckými výpoveďami a ďalšími dôkazmi.

6. Súd potom vykonal takmer všetky stranami označené dôkazy - konkrétne oboznámil predžalobnú výzvu, ktorú žalobca datoval dňom 01.11.2012 a tiež vypočul žalobcom označených svedkov C. L. a A. L..

7. Súd nevykonal dôkaz žalobcom označenej svedkyne K. L., ktorý jej výsluch navrhol, pretože na pojednávaní dňa 27.06.2017 predložil súdu potvrdenie o liečbe menovanej v Špecializovanom liečebnom ústave Y. U. V. V.I. a nakoľko súd vypočul už vyššie spomenutých žalobcom označených svedkov, považoval v tejto situácii za nadbytočné vypočuť aj menovanú svedkyňu, ktorá sa mala vyjadriť k tým istým skutočnostiam, ku ktorým vypovedali ostatní dvaja svedkovia.

8. Takisto súd nevykonal dôkaz nahrávkami súkromných rozhovorov, ktoré mali prebehnúť medzi žalobcom a žalovaným a ktoré sa mali týkať žalovanej pôžičky. Aj sám žalobca sa totiž vyjadril, že súhlas na zhotovenie týchto nahrávok zo strany žalovaného nemal a teda išlo o nahrávky získané v rozpore s § 12 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 Občianskeho zákonníka, ktorý hovorí o tom, že zvukové záznamy ohľadne osobných prejavov fyzickej osoby možno vyhotovovať len so súhlasom dotknutej osoby. Tomu tak, ako uznal i sám žalobca, v danom prípade nebolo.

9. V nadväznosti na to potom (paradoxne) žalovaný cestou svojho právneho zástupcu na pojednávaní dňa 27.06.2017 navrhol, aby bol vykonaný dôkaz týmito nahrávkami, no len v tých častiach, kde malo ísť o vyjadrenia samotného žalobcu, ktorý tieto nahrávky vyhotovil, čím podľa právneho zástupcu žalovaného bol daný súhlas žalobcu s ich vyhotovením. Súd však poukazuje na neprípustnosť takéhoto vykonania dôkazu nahrávkou, keďže jednak si ani nemožno dobre predstaviť praktickú realizáciu výkonu dôkazu zvukovým záznamom takýmto spôsobom a jednak by predsa nebolo možné izolovane vytrhávať z kontextu daných zaznamenaných súvislostí prejavy žalobcu a na tieto prihliadať a na druhej strane ako na nezákonne zaznamenané neprihliadať zasa na vyjadrenia žalovaného v rámci prebehnutých rozhovorov. Podľa názoru súdu pokiaľ tieto nahrávky z vyššie uvedených dôvodov neboli získané v súlade so zákonom (na čo poukazoval aj sám žalovaný), ide o absolútnu nepoužiteľnosť takéhoto dôkazného prostriedku v zmysle ust. § 187 ods. 1 Civilného sporového poriadku (a to aj pri zohľadnení výkladového pravidla zakotveného v čl. 3 ods. 1 v nadväznosti na čl. 16 ods. 2 základných princípov Civilného sporového poriadku) v tomto konaní. Súd totiž i vzhľadom na ďalšie použiteľné dôkazy nenašiel racionálne zdôvodniteľný právny podklad (dôvod), aby v tomto spore dvoch fyzických osôb týkajúcom sa pôžičky aplikoval výnimku z ust. § 187 ods. 1 CSP a prihliadal na spôsobom vyhotovenia nezákonný dôkaz, čo je aj v zmysle ústavnej (najmä českej) judikatúry ospravedliteľné skutočne výnimočnými situáciami (napr. v prípade diskriminácie, kedy dotknutá osoba inak dôkaz zabezpečiť nedokáže).

10. Súd potom na základe predsporovej výzvy datovanej žalobcom dňom 01.11.2012, na základe výpovedí svedkov C. L. a A. L. mal za preukázané, že skutočne žalobca niekedy začiatkom roku 2012 (i keď nebolo zistené presne kedy, avšak spadá to do uvedeného časového obdobia, keďže obaja svedkovia sa vyjadrili, že pôžička bola poskytnutá pred piatimi až šiestimi rokmi zo strany žalobcu žalovanému), poskytol žalovanému čiastku 1.000,- Eur na úhradu potrieb v tej súvislosti, že tento mal vycestovať do Nórska a peňažné prostriedky mal vrátiť po svojom návrate z výplaty ako to vyplynulo z presvedčivej a vierohodnej výpovede svedkyne A. L..

11. I keď ani menovaná svedkyňa a ani C. L. neboli priamymi účastníkmi a očitými svedkami odovzdania týchto peňažných prostriedkov (v prípade svedka C. L. ide o syna žalovaného a v prípade A. L. ide o bývalú švagrinu žalovaného), ich spôsob výpovedí bol pre súd dostatočne presvedčivý na to, aby v podstate „len“ na základe týchto svedeckých výpovedí ako nepriamych dôkazov bolo možné z ich prejavov ustáliť ako dokázaný fakt, že k poskytnutiu pôžičky a nielen k poskytnutiu pôžičky, ale aj k uzavretiu samotnej zmluvy o pôžičke medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom, ktorej predmetom bolo požičanie sumy 1.000,- Eur, skutočne došlo. Je síce pravdou, že menovaní svedkovia sa vyjadrili odlišne a rozporne v tom smere, či bola medzi sporovými stranami ohľadne pôžičky uzavretá i písomná zmluva, čo uvádzal svedok C. L. odlišne v porovnaní s výpoveďou A. L.Š., ktorá sa vyjadrila, že takáto písomná dohoda nebola uzavretá, ich výpovede ale dokazujú poskytnutie žalovanej pôžičky zo strany žalobcu žalovanému.

12. Ako vyplynulo z vierohodnej a pravdivej výpovede A. L. (pri ktorej súd nezistil dôvod, pre ktorý by mala prispôbovať svoju výpoveď v prospech či neprospech jednej zo strán, pričom ani zo spôsobu jej prejavu a správania sa pred súdom v rámci výpovede nevyplývala žiadna tendencia ovplyvňovať výsledok, či prikrášľovať určité skutočnosti v (ne)prospech niektorej zo strán), v tom čase nebola rodina žalovaného, ktorého bývalá manželka je aktuálne priateľkou žalobcu v dobrej finančnej situácii a preto sa žalobca ponúkol, že poskytne žalovanému túto peňažnú sumu bezúročne. Z toho je zrejmé, že žalobca a žalovaný sa už vtedy poznali (čo ani jedna zo strán nespochybnila), nešlo teda o právny vzťah medzi úplne cudzími ľuďmi a to potom vysvetľuje prečo ohľadne bezúročnej pôžičky nezvolili písomnú formu zmluvy.

13. Svedkyňa A. L. totiž veľmi presvedčivo v nadväznosti na to ako ju súd poučoval o jej právach a povinnostiach a zisťoval jej vzťah k stranám sporu, spontánne vyrozprávala ako sa prvýkrát stretla so žalobcom, ktorého predtým nepoznala a ktorý navštívil jej domácnosť s tým, že hľadal žalovaného v súvislosti s vrátením žalovanej pôžičky. Svedkyňa sa vyjadrila, že túto návštevu žalobcu tlmočila žalovanému, ktorý na to reagoval vulgárne a svedkyňi z jeho reakcie vyplynulo, že pôžička poskytnutá bola, ale vrátiť ju nemieni.

14. Takisto vypočutý svedok C. L., ktorý síce nevidel na vlastné oči prerátavanie týchto hotovostných peňažných prostriedkov sa jednoznačne vyjadril, že nielen počul, že žalobca odovzdáva žalovanému peňažné prostriedky, ale i následne po poskytnutí tejto pôžičky, kedy sa vzťahy medzi sporovými stranami v dôsledku určitých skutočností zhoršili (možno sa len domnievať, že aj z dôvodu, že žalovaný sa rozviedol so svojou manželkou K. L., ktorá si ako priateľa našla žalobcu, čo je súdu známe z konania sp. zn. 6C/176/2014), počul od žalovaného ako svojho otca (s ktorým mal striedavo dobrý, či zlý vzťah), že sa na adresu žalobcu vyjadril, že žiadne peniaze mu nevráti. Toto je evidentne nepriamym dôkazom uzavretia zmluvy o pôžičke medzi sporovými stranami a toho, že suma 1.000,- Eur žalovanému odovzdaná žalobcom bola, no vrátená už nie.

15. K námietkam žalovanej strany ohľadne negatívneho vzťahu týchto svedkov k žalovanému je potrebné uviesť, že toto svedkovia priznali, i v tomto vypovedali pravdu, že ich vzťahy so žalovaným neboli vždy ideálne, keď svedok C. L. ako syn žalovaného sa vyslovene vyjadril, že raz boli s otcom za dobre, raz bol za dobre s matkou ako s rodičmi, ktorí sa v tom čase rozvádzali, v čase kedy bol nepriamym svedkom pôžičky bol za dobre s otcom a vnímal to tak, že pôžička poskytnutá bola, bol pri tom keď sa odovzdávali peniaze i keď v druhej izbe v kuchyni a takisto A. L. sa vyjadrila, že aktuálne sa nestretáva so žalovaným a nemali vždy pozitívny vzťah, čo je zrejme spôsobené tým, že menovaná je bývalou manželkou brata žalovaného.

16. Súd mal preto preukázané, že došlo k platnému dojednaniu medzi stranami, ktoré možno z hľadiska právneho posúdenia subsumovať pod ustanovenie § 657 Občianskeho zákonníka, ktorý pojednáva o zmluve o pôžičke a ktorý určuje, že zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu. Zmluva o pôžičke teda môže byť uzavretá aj ako bezúročná v prípade, že jej predmetom sú peniaze (čo je zrejmé za použitia argumentu a *contrario* z ust. § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka)

17. Niet žiadnych pochybností o tom, že zmluva o pôžičke je tzv. reálnym (nie konsenzuálnym) kontraktom čo znamená, že na jej uzavretie je nevyhnutné, aby veriteľ odovzdal predmet pôžičky dlžníkovi. Inými slovami, záväzok dlžníka vrátiť druhovo určené požičané veci v dojednanej dobe nevznikne bez toho, aby mu takto určené veci najskôr veriteľ neodovzdal. Ak sú predmetom pôžičky peniaze, k odovzdaniu požičaných peňazí môže dôjsť buď fyzickým predaním peňazí (z ruky do ruky) alebo bezhotovostným prevodom z bankového účtu veriteľa na účet dlžníka. Reálny charakter zmluvy o pôžičke je však naplnený aj dohodou, že peniaze, ktoré boli už prv odovzdané dlžníkovi z iného právneho dôvodu, budú od uzavretia zmluvy o pôžičke tvoriť predmet pôžičky. Podstatou zmluvy o pôžičke je teda prevod vlastníckeho práva k predmetu pôžičky (najčastejšie k peňažným prostriedkom) s tým, že je povinnosťou dlžníka po uplynutí dohodnutej doby vrátiť veriteľovi veci rovnakého druhu.

18. Na základe vyššie uvedeného mal súd za preukázané, že žalobca odovzdal v bližšie nezistenej dobe niekedy začiatkom roku 2012 žalovanému sumu 1.000,- Eur, ktorú mu mal následne tento vrátiť, avšak žalovaný si svoju povinnosť nesplnil. Súd mal potom preukázané platné uzavretie zmluvy o pôžičke

podľa § 657 Občianskeho zákonníka medzi sporovými stranami a nakoľko si žalovaný ako dlžník svoju povinnosť vrátiť požičanú sumu 1.000,- Eur žalobcovi ako veriteľovi nesplnil, súd žalobe vyhovel.

19. I keď žalovaná strana poukazovala na neplatnosť zmluvy o pôžičke, bližšie nešpecifikovala konkrétny dôvod jej neplatnosti s tým, že na druhej strane bolo toto jej vyjadrenie kontraproduktívne, pretože v takom prípade by nepriamo potvrdzovala minimálne jej (vadné) uzavretie. Nakoľko súd nemal preukázaný konkrétny dôvod neplatnosti zmluvy o pôžičke, nebol dôvod zaoberať sa premlčaním, ktorým sa bránila strana žalovaného cestou právneho zástupcu na pojednávaní dňa 27.06.2017 poukazom na dvojročnú premlčaciu dobu podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Podmienkou aplikácie tohto ustanovenia je existencia nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, o ktoré ide (okrem iného) aj pri neplatnom právnom úkone. Takýto neplatný právny úkon (zmluva o pôžičke) preukázaný nebol, súd už uviedol, že sa jednalo o platnú zmluvu o pôžičke a preto nebol dôvod zaoberať sa namietanou dvojročnou subjektívnou premlčacou dobou.

20. Súd len poznamenáva, že v danom prípade by vzhľadom na platnosť zmluvy prichádzala do úvahy všeobecná trojročná premlčacia doba podľa § 101 Občianskeho zákonníka, no pokiaľ bolo preukázané, že k pôžičke došlo niekedy začiatkom roku 2012 a žaloba bola podaná na súd dňa 09.06.2014, jednoznačne táto všeobecná premlčacia doba do podania žaloby ešte neuplynula.

21. Z týchto dôvodov súd uzavrel, že je povinnosťou žalovaného vrátiť žalobcovi poskytnutú sumu 1.000,- Eur. Ako už bolo uvedené, priamy dôkaz súdu predložený nebol, avšak súd vychádzal z hodnotenia vykonaných dôkazov v súlade s ust. § 191 Civilného sporového poriadku, kedy každý dôkaz hodnotil jednotlivo a všetky v ich vzájomnej súvislosti prihliadajúc pritom na to, čo vyšlo za konania najavo. Z tohto hľadiska hodnotil vierohodnosť, pravdivosť a presvedčivosť svedeckých výpovedí dvoch menovaných svedkov s tým, že treba zdôrazniť, že žalovanému sa nepodarilo vyvrátiť tvrdenia žalobcu o pôžičke, ktorú tento preukázal. Žalovaný nepredložil ani neoznačil dôkaz, ktorý by vyvrátil pravdivosť svedeckých výpovedí (okrem toho, že len spochybňoval ich vierohodnosť, čo sa mu však nepodarilo), či iný dôkaz potvrdzujúci, že napr. do Nórska necestoval, pôžičku nepotreboval, lebo mal dostatok financií, atď., teda dôkaz vylučujúci, že od žalobcu dostal 1.000,- Eur ako bezúročnú pôžičku. Obrana v sporovom konaní je však úlohou žalovanej strany a nie súdu, ktorý nemôže nahrádzať jej procesnú aktivitu.

22. Úrok z omeškania súd priznal žalobcovi podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Zb. (ďalej len „nariadenie“) v znení účinnom do 31.01.2013 vzhľadom na prechodné ustanovenie § 10c uvedeného nariadenia, ktoré určuje, že ak záväzkový vzťah (ako v súdenom prípade) vznikol pred 01. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013. Podľa § 3 ods. 1 nariadenia v znení účinnom do 31.01.2013 platilo, že výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

23. Bolo preukázané výpoveďou A. L., že žalovaný mal vrátiť pôžičku po návrate z Nórska zo svojej výplaty, kedy nebolo pochyb, že žalovaný sa vrátil a bolo potom jeho povinnosťou splatiť žalobcovi pôžičku. Súd potom nemal preukázané kedy presne, ktorý deň mal žalovaný splniť svoju povinnosť a nakoľko súd môže v sporovom konaní vykonať v podstate len dôkazy, ktoré strany navrhli (§ 185 CSP), súd s poukazom na ust. § 563 Občianskeho zákonníka vychádzal z toho, že žalovaný sa dostal do omeškania s vrátením pôžičky najneskôr dňom nasledujúcim po prevzatí platobného rozkazu. Žalovaný tento prevzal dňa 28.01.2015 (č.l. 5 spisu) a teda od nasledujúceho dňa 29.01.2015 súd priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške vtedy platnej, t.j. vo výške 8,05 % ročne z dlžnej sumy 1.000,- Eur. V prevyšujúcej časti úrokov z omeškania súd žalobu zamietol.

24. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku v spojení s článkom 4 Základných zásad Civilného sporového poriadku. Situáciu o nepatrnom neúspechu niektorej zo strán Civilný sporový poriadok výslovne neupravuje. Súd v tomto smere vychádzal z toho, že v takom prípade je potrebné zvoliť riešenie, podľa ktorého vzhľadom na nepatrný neúspech žalobcu je spravodlivé, aby mu bola priznaná plná náhrada trov konania, t.j. v rozsahu 100 %, keďže jeho neúspech sa týkal len výšky úrokov z omeškania a dňa začiatku úročenia úrokom z omeškania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne vo vyhotovení trojmo na tunajší súd.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v predchádzajúcom odseku, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný rozsudok, môže oprávnený podať návrh na exekúciu podľa zákona č. 233/1995 Z. z. Exekučný poriadok, v znení neskorších predpisov.